

Algemene Leverings- en Montagevoorwaarden Kramp Groep

Gedeponeerd ter griffie van de Arrondissementsrechtbank te Arnhem op 16-08-2006 onder nummer 2006/43

Deze voorwaarden zijn van toepassing op Kramp Groep B.V. en al haar directe en indirecte deelnemingen.

Definities

- Onder "algemene voorwaarden" wordt verstaan de onderhavige bepalingen.
- Onder "wij" en "ons" of "onze" wordt verstaan de besloten vennootschap Kramp Groep B.V. en de met deze vennootschap al of niet in een groep verbonden vennootschappen, die deze voorwaarden hanteren.
- Onder "opdrachtgever" of "wederpartij" of "cliënt" wordt verstaan degene, die met ons contracteert of beoogt te contracteren.
- Onder "offerte" of "aanbieding" wordt verstaan elk mondeling of schriftelijk aanbod van ons een overeenkomst aan te gaan.
- Onder "zaken" wordt verstaan alle stoffelijke objecten waarop de overeenkomst betrekking heeft en in voorkomende gevallen tevens de te verrichten werkzaamheden en diensten.
- Onder "levering", "aflevering" of "oplevering" wordt verstaan het door of namens ons feitelijk ter beschikking stellen van zaken aan de opdrachtgever of een door hem aangewezen derde, alsook het volvoeren van onze werkzaamheden en diensten.
- Onder "opdracht" wordt verstaan een overeenkomst tot productie, ontwerp, ontwikkeling of koop en/of verkoop, dan wel een combinatie daarvan.
- Onder "meerwerk" wordt verstaan al hetgeen door ons in overleg met de opdrachtgever tijdens de uitvoering van de overeenkomst boven de in de overeenkomst vastgelegde hoeveelheden en/of werkzaamheden wordt geleverd of gepresteerd.

Artikel I, Toepasselijkheid

1. Deze Algemene Voorwaarden zijn van toepassing op en vormen een onverbrekelijk geheel met al onze aanbiedingen, aanvragen en alle overeenkomsten, zoals koop, verkoop, het verrichten van werkzaamheden en/of het verlenen van diensten.
2. Afwijkende voorwaarden of bedingen gelden slechts indien wij zulks met de wederpartij schriftelijk zijn overeengekomen en dan nog alleen voor die overeenkomst waarbij ze gemaakt zijn; voor het overige blijven de onderhavige voorwaarden van kracht.
3. Indien de wederpartij éénmaal een overeenkomst met ons heeft gesloten op basis van de onderhavige voorwaarden, of indien hij op andere wijze daarmee bekend is of redelijkerwijs geacht kan worden bekend te zijn, worden deze voorwaarden door dat feit toepasselijk op iedere volgende met ons te sluiten overeenkomst, ook indien bij het sluiten van die overeenkomst een verwijzing naar die voorwaarden of een toepasselijke verklaring daarvan niet uitdrukkelijk heeft plaatsgevonden.
4. Voor zover deze Algemene Voorwaarden ook zijn opgemaakt in een andere taal dan de Nederlandse, is de Nederlandse tekst bij verschillen steeds beslissend.
5. Wij wijzen uitdrukkelijk de toepasselijkheid van andere door de wederpartijen ingeroepen Algemene Voorwaarden van de hand.

Artikel II, Aanbiedingen/Totstandkoming van overeenkomsten

1. Alle aanbiedingen van ons zijn vrijblijvend en kunnen door ons steeds worden herroepen ook als zij een termijn voor aanvaarding bevatten. Indien een aanbieding (tevens) betreft het verrichten van werkzaamheden, is uitgegaan van werk onder voor ons normale omstandigheden en gedurende normale uren.
2. Offertes kunnen slechts schriftelijk worden aanvaard; wij hebben niettemin het recht een mondelinge aanvaarding te accepteren als zou deze schriftelijk zijn gedaan.
3. Indien de opdrachtgever een offerte aanvaardt, hebben wij niettemin het recht om het aanbod binnen zeven dagen na ontvangst van de aanvaarding (mondeling of) schriftelijk te herroepen, in welk geval geen overeenkomst tot stand is gekomen.
4. Offertes, zowel mondelinge als schriftelijke, komen, behoudens een andersluidende mededeling onzerzijds, automatisch te vervallen indien zij door de wederpartij niet binnen veertien dagen schriftelijk zijn aanvaard.
5. Mondelinge offertes, afspraken, toezeggingen en bedingen binden ons eerst nadat en voor zover deze schriftelijk zijn bevestigd door onze directie of een door de directie ter zake schriftelijk gevolmachtigde.
6. Ontwerpen, afbeeldingen, tekeningen, opgaven van maten, capaciteiten, gewichten, rendementen en overige gegevens, al of niet opgenomen in catalogi,

circulaires, advertenties en dergelijke, zijn zo nauwkeurig mogelijk, doch niet strikt bindend. Kleine verschillen zijn bij de uitvoering van de overeenkomst toelaatbaar, indien althans het betrokken onderdeel of maatgegeven niet uitdrukkelijk is gespecificeerd.

7. Wij zijn gerechtigd de kosten, die gemoed zijn met het aanbod in rekening te brengen.
8. Opgegeven en/of overeengekomen (af)levertijden zijn nimmer (te beschouwen als) fatale termijn, tenzij uitdrukkelijk anders is overeengekomen. Bij niet-tijdige (af)levering dient de wederpartij ons derhalve schriftelijk in gebreke te stellen met inachtneming van een redelijke termijn.

Artikel III, Prijzen

1. Al onze prijzen zijn bruto, exclusief B.T.W., voor zover schriftelijk niet anders is overeengekomen.
2. Onze prijzen zijn gebaseerd op de ten tijde van de aanbieding geldende valuta verhoudingen, de geldende materiaalprijzen en loonkosten.
3. Indien na de aanbieding of na het sluiten van de overeenkomst wij geconfronteerd worden met meerkosten wegens verhoging van materiaalprijzen, loonkosten, invoer- en/of uitvoerrechten en/of heffingen van welke aard dan ook, of kosten veroorzaakt door valutawijzigingen, zijn wij gerechtigd deze verhoging door te berekenen.
4. Wij zijn steeds bevoegd de prijzen aan te passen indien een wettelijke prijsbepalende factor daartoe aanleiding geeft.
5. Verrkening van meerwerk geschiedt ineens bij het verschijnen van de eerstvolgende betalingstermijn. Is geen betalingstermijn overeengekomen dan geschiedt betaling ineens na de voltooiing van het meerwerk, uiterlijk binnen veertien dagen nadat dit aan de opdrachtgever in rekening is gebracht.
6. Het ontbreken van een schriftelijke opdracht tot meerwerk laat de aanspraken van ons op verrekening daarvan onverlet.

Artikel IV, Omvang van door ons aangenomen werk

1. Indien de montage van de te leveren producten of onderdelen daarvan is overeengekomen, is de prijs berekend voor bedrijfsklaar gemonteerd en op de plaats in de aanbieding genoemd.
2. Tenzij in de aanbieding uitdrukkelijk anders vermeld, behoren niet bij de montage, noch vallen onder onze verantwoordelijkheid:
  - a. De kosten voor meer mankracht voor het verplaatsen van die delen, welke niet door mankracht, die wij ter beschikking stellen, te verplaatsen zijn, als mede de hiertoe te bezigen hijs- of hefwerktuigen en takels.
  - b. Het tot stand brengen van de aansluiting van de installaties aan de elektrische-, gas-, of waterleidingnetten, alsmede de aansluiting van afvoerleidingen.
  - c. Het leveren en monteren van de schakel- en beveiligingsapparaten en elektrische leidingen voor door ons te leveren elektromotoren en andere elektrische toestellen, met uitzondering van de bij de elektromotoren behorende aanloop- en regelweerstand.
  - d. De levering van gas, water, elektriciteit, perslucht etc. nodig voor beproeven en in bedrijf stellen.
  - e. Werkzaamheden, nodig om onderdelen van de producten, welke op het werk vuil en/of beschadigd zijn geworden, weer in goede staat te brengen.

Artikel V, Verplichtingen van de wederpartij

1. De wederpartij dient er zorg voor te dragen dat de werkzaamheden, die niet behoren tot de aan ons opgedragen werkzaamheden, naar de eis van het werk zo tijdig zijn verricht, dat de uitvoering van aan ons opgedragen montage van de producten daardoor geen vertraging ondervindt.
2. De wederpartij draagt er zorg voor dat voldoende mankracht aanwezig is voor het verplaatsen van die delen waarbij de door ons ter beschikking gestelde mankracht niet voldoende is. Indien niettemin vertraging ontstaat of dreigt te ontstaan, dient de opdrachtgever ons terstond op de hoogte te stellen.
3. De wederpartij draagt zorg voor het tijdig en kosteloos ter beschikking staan van adequate en veilige hulpwerktuigen voor het horizontaal en verticaal verplaatsen van voor de uitvoering van het werk benodigde zware onderdelen en materialen.
4. De wederpartij draagt er zorg voor dat de aansluiting van de installaties aan de elektrische-, gas- of waterleidingnetten, alsmede de aansluiting van af-

voerleidingen tot stand worden gebracht.

5. De wederpartij dient er zorg voor te dragen dat de schakel- en beveiligingsapparaten en elektrische leidingen voor door ons te leveren elektromotoren en andere elektrische toestellen, met uitzondering van de bij de elektromotoren behorende aanloop- en regelweerstand, worden geleverd en gemonteerd.
6. De wederpartij draagt er zorg voor dat ter plaatse gas, water en elektriciteit en perslucht beschikbaar zijn, zonder daarvoor enige vergoeding te verlangen.
7. De wederpartij draagt er zorg voor om de onderdelen van de producten welke op het werk vuil dan wel beschadigd worden, weer in goede staat te brengen.
8. De wederpartij draagt er zorg voor dat wij tijdig kunnen beschikken over de voor de uitvoering van het werk benodigde tekeningen en andere gegevens en goedkeuringen, zoals vergunningen, ontheffingen en dergelijke.
9. De wederpartij is verantwoordelijk voor de door of namens hem voorgeschreven instructies en werkwijzen, alsmede voor de door of namens hem gegeven orders en aanwijzingen.
10. De wederpartij draagt er zorg voor dat wettelijk voorgeschreven beveiligingen ten aanzien van de geleverde zaken worden aangebracht.
11. De wederpartij draagt er zorg voor dat voor de aanvoer van materialen een behoorlijke toegangsweg voorhanden is.
12. De wederpartij draagt het risico voor schade aan en verlies van materialen, onderdelen of gereedschappen, die zijn aangevoerd op de plaats waar het werk wordt uitgevoerd, indien dit hem kan worden toegerekend. Verlies en/of beschadiging van bedoelde zaken gedurende de tijd dat deze buiten de normale werktijden onder toezicht van de wederpartij verblijven is voor diens risico.
13. De wederpartij draagt het risico voor schade veroorzaakt door gebreken of ongeschiktheid van zaken die van hem afkomstig zijn, dan wel door hem zijn voorgeschreven of bij een voorgeschreven leverancier zijn betrokken en voor de niet of niet tijdige levering van bedoelde zaken.
14. De wederpartij draagt het risico voor schade veroorzaakt door of voortvloeiend uit fouten of gebreken in de door hem verstrekte tekeningen, berekeningen, constructies, bestekken of uitvoeringsvoorschriften.
15. De wederpartij draagt het risico voor de ondeugdelijke nakoming van de overeenkomst, indien en voor zover die te wijten is aan de door hem voorgeschreven of ter beschikking gestelde hulppersonen.
16. De wederpartij is niet gerechtigd de door ons bij de uitvoering van het werk ingeschakelde personen werkzaamheden te laten uitvoeren, die niet in direct verband staan met het opgedragen werk.

Artikel VI, Levertijd, levering

1. Onder levertijd wordt verstaan de in de overeenkomst bepaalde termijn, waar binnen de producten moeten worden geleverd of de opdracht moet zijn voltooid. De levertijd wordt door ons zo nauwkeurig mogelijk opgegeven. Deze opgaven zijn niet als bindend te beschouwen.
2. De levertijd is vastgesteld onder de conditie dat de omstandigheden, waaronder werken door ons kunnen worden uitgevoerd en/of leveringen door ons verricht worden, dezelfde blijven als ten tijde van het afsluiten der overeenkomst en dat nodige materialen en/of onderdelen ons tijdig worden geleverd. Indien vertraging ontstaat, doordat de bedoelde omstandigheden worden gewijzigd of de nodige materialen en/of onderdelen, hoewel tijdig besteld, niet tijdig aan ons zijn geleverd, wordt de levertijd verlengd met de tijdsduur van deze vertraging.
3. Vertraagde levering geeft de wederpartij geen recht om afname te weigeren.
4. Vertraging in de levering - om welke reden dan ook - geeft de wederpartij niet het recht om de uitvoering van op hem jegens ons rustende verplichtingen op te schorten.
5. Wij behouden het recht voor, opdrachten in gedeelten af te leveren waarbij de hierna omschreven betalingsvoorwaarden ook van kracht zijn voor elke deellevering.
6. Als tijdstip van aflevering geldt het ogenblik, waarop het (de) product(en) ons terrein verlaat of verlaten of indien verzending door oorzaken buiten onze schuld niet mogelijk is, het ogenblik waarop het (de) product(en) ter verzending gereed staat of staan.
7. Voor zover levering op afroep is overeengekomen, kunnen wij bij niet of niet tijdig afroepen, te weten twee maanden nadat wij de wederpartij hebben medegedeeld dat de zaken gereed zijn, de zaken voor rekening van de wederpartij op (doen) slaan, waarbij wij gerechtigd zijn een opslagpercentage in rekening te brengen.
8. Levering vindt plaats af ons bedrijf. De kosten van eventueel vervoer van de gekochte zaken naar het adres van de wederpartij zijn niet bij de koopprijs inbegrepen en zijn voor rekening van de wederpartij.
9. Levering van de zaken is voltooid:
  - a. Op het moment dat die zaken door ons aan de vervoerder voor vervoer zijn aangeboden, indien wij met de wederpartij overeengekomen zijn dat die zaken worden vervoerd naar het door de wederpartij opgegeven adres.
  - b. Op het moment dat wij aan de wederpartij mededelen dat de zaken voor vervoer gereed staan. In zodanig geval dient de wederpartij de zaken binnen zeven dagen na bedoelde mededeling af te halen aan ons adres, bij gebreke waarvan wij gerechtigd zullen zijn de zaken voor rekening van de wederpartij op te (doen) slaan.

Artikel VII, Oplevering bij installatie, montage

1. Ingeval de wederpartij ons heeft opgedragen de door hem gekochte zaken te installeren/monteren, wordt geacht definitief te zijn opgeleverd, indien zij geheel bedrijfsklaar ter beschikking van de wederpartij zijn gesteld. Mocht buiten onze verantwoordelijkheid enig onderdeel, zonder hetwelk de zaken toch behoorlijk kunnen functioneren, niet tegelijk met de overigens gereed gekomen zaken geleverd kunnen worden, dan wordt de definitieve oplevering hierdoor niet opgeschort. De bij de definitieve oplevering vervallende betalingstermijn zal echter in dat geval worden verminderd met de prijs van het nog niet geleverde.
2. Voor de definitieve oplevering zal de wederpartij ons in de gelegenheid stellen de zaken te beproeven en hiertoe al de benodigde materialen en diensten, voor zover niet tot onze eigen voorzieningen behorende, zoals elektrische energie enz. kosteloos ter beschikking stellen. Uitsluitend ingeval bij de beproeving wordt vastgesteld dat het product niet behoorlijk functioneert, zal het tijdstip der definitieve levering worden opgeschort, tot de nodige verbeteringen zijn aangebracht.
3. Indien de aanvang of de voortgang van het werk wordt vertraagd door omstandigheden waarvoor de opdrachtgever verantwoordelijk is, dient de daaruit voor ons voortvloeiende schade door de opdrachtgever te worden vergoed.
4. Zodra het werk op de overeengekomen wijze is voltooid en de overname beproevingen met goed gevolg zijn beëindigd, wordt de opdrachtgever geacht het werk te hebben aanvaard en vangt de garantieperiode aan.
5. Indien de opdrachtgever zich tegen het houden van overnamebeproevingen verzet, wordt het werk geacht te zijn aanvaard en vangt de garantieperiode na onze schriftelijke kennisgeving dienaangaande aan.

Artikel VIII, Risico

1. Op en vanaf het moment van levering komen de geleverde zaken voor risico van de wederpartij.
2. Ingeval het betreft een verkoop uit voorraad, gaat het risico van de verkochte zaken over op de wederpartij door de enkele afzondering daarvan te zijnen behoeve.
3. De zaken worden op risico van de wederpartij geladen en reizen op risico van de wederpartij.

Artikel IX, Betaling

1. Betaling dient te geschieden binnen dertig dagen na de factuurdatum, tenzij schriftelijk andere betalingscondities zijn overeengekomen.
2. De betaling strekt eerst in mindering van de kosten, vervolgens in mindering van de verschenen rente en daarna in mindering van de oudste openstaande hoofdsom en de lopende rente.
3. Bij overschrijding van de in lid 1 genoemde termijn is de wederpartij van rechtswege in verzuim en is deze per maand contractuele rente verschuldigd die wordt vastgesteld op het percentage van de op dat moment geldende wettelijke rente over het volledige factuurbedrag ingaande op de datum van opeisbaarheid der koopprijs.
4. De wederpartij is niet bevoegd op de koopprijs enig bedrag wegens een door hem gestelde tegenvordering, al of niet opeisbaar, op ons in mindering te brengen.
5. Alle kosten van invordering, nadat de wederpartij in verzuim is, zowel gerechtelijke als buitengerechtelijke, komen ten laste van de wederpartij. De buitengerechtelijke kosten worden vastgesteld op tenminste 15% van de hoofdsom en rente, met een minimum van € 250,- exclusief B.T.W., onverminderd ons recht de werkelijke buitengerechtelijke kosten die dit vastgestelde bedrag te boven gaan, te vorderen van de wederpartij, zoals deze kunnen blijken uit de door ons overgelegde nota's van onder andere onze advocaat.
6. Indien de wederpartij niet voldoet aan enige op hem jegens ons rustende verplichting uit de overeenkomst, daarmee samenhangende overeenkomst, daarvoor of daarna gesloten overeenkomsten, of indien wij in redelijkheid mogen vermoeden dat de wederpartij in de toekomst niet aan enige verplichting als hierboven bedoeld, zal voldoen of zal kunnen voldoen, hebben wij naar keuze het recht:
  - a. Betaling vooraf, of behoorlijke zekerheid voor de betaling, dan wel onmiddellijke betaling bij levering te eisen voor betalingsverplichtingen uit alle lopende en nog te sluiten overeenkomsten.
  - b. Leveringen (als ook de aanmaak en de bewerking van voor levering bestemde zaken) op te schorten onverminderd ons recht gelijktijdige of latere zekerheidstelling voor de betaling te vorderen.
  - c. De desbetreffende overeenkomst geheel of voor zover niet uitgevoerd, met onmiddellijke ingang te ontbinden.
  - d. Één of meer of alle lopende koopovereenkomsten ten aanzien waarvan de wederpartij niet in gebreke is, geheel of voor zover niet uitgevoerd, met onmiddellijke ingang te ontbinden, onverminderd ons recht om van de wederpartij volledige vergoeding van schade te vorderen.
7. Indien de levering wordt vertraagd op verzoek van de wederpartij, of doordat de wederpartij zijn verplichtingen niet tijdig nakomt, dan wel ons niet tijdig in staat stelt de goederen gereed te maken, zijn wij gerechtigd betaling van de nog niet voldane termijnen van de koopsom te vorderen op de tijdstippen, waarop deze termijnen bij normale uitvoering van de opdracht opeisbaar zou zijn geworden.

Artikel X, Klachten

1. Klachten omtrent het geleverde dienen binnen acht dagen na ontvangst van zaken door de wederpartij schriftelijk bij ons te worden ingediend, bij gebreke waarvan wordt geacht de zaken onvoorwaardelijk te hebben geaccepteerd.
2. Klachten op andere wijze of aan tussenpersonen gedaan of later tot ons gekomen kunnen geen effect sorteren ten aanzien van de acceptatie. Bij tijdig ingediende klachten zal de wederpartij ons in de gelegenheid stellen ten kantore c.q. in het bedrijf van de wederpartij zijn klacht te controleren, bij gebreke waarvan deze niet voor behandeling in aanmerking komt.
3. Indien de klacht door ons gegrond wordt bevonden, zal ons de nodige tijd gegeven worden om ons inziens vereiste voorzieningen te treffen, dan wel de afgekeurde zaken door andere te vervangen. Bij vervanging van de afgekeurde zaken kan rekening worden gehouden met het profijt hetwelk de wederpartij intussen daarvan heeft gehad en kan door ons daarvoor een billijke vergoeding in rekening worden gebracht.
4. Behoudens bepalingen van dwingend recht, inzake (producten) aansprakelijkheid zijn wij niet gehouden tot enige vergoeding van schade, van welke aard dan ook, direct of indirect, waaronder bedrijfsschade aan roerende of onroerende zaken, dan aan personen, zowel bij de wederpartij als bij derden. Dit is eveneens van toepassing indien er sprake is van nalatigheid bij de productie door één onzer toeleveringsbedrijven of onderaannemers.
5. Met inachtneming van het elders in dit artikel gestelde zijn wij in ieder geval niet aansprakelijk voor schade veroorzaakt door onoordeelkundig gebruik van het geleverde of door het gebruik daarvan, voor een ander doel dan waarvoor maatstaven geschikt zijn.
6. Ook tijdig ingediende klachten zullen niet in behandeling worden genomen, indien blijkt dat derden iets aan de zaken hebben veranderd of gerepareerd, behoudens in het geval dat dit met voorkennis van ons is geschied en in nood gevallen, waarin de wederpartij zich vooraf onmogelijk met ons heeft kunnen verstaan, doch hij niettemin ons terstond van het noodgeval in kennis heeft gesteld.
7. Retourzendingen worden niet aangenomen, tenzij tevoren schriftelijk overeengekomen.
8. Bij niet tijdige of onjuiste klachtmelding wordt het geleverde geacht conform de overeenkomst te zijn. Indien van een klacht ontslaat de wederpartij nimmer van zijn betalingsverplichting ten opzichte van ons.

Artikel XI, Garantie

1. Voor zaken, welke door ons worden geleverd, verlenen wij niet meer garantie dan door onze leverancier van die zaken aan ons wordt gegeven.
2. Gebreken, die ten tijde van de levering reeds aanwezig waren, maar zich binnen een periode van drie maanden daarna vertonen, zullen door ons worden hersteld door vervanging of op andere, door ons gekozen wijze.
3. De verplichting van lid 2 geldt alleen ten aanzien van die gebreken, die bij de Levering redelijkerwijs niet waarneembaar waren en zich vertonen onder normale bedrijfsomstandigheden en bij een juist gebruik van de geleverde zaak. Zij strekt zich niet uit tot gebreken, die voortvloeien uit of samenhangen met onvoldoende onderhoud of door of namens de opdrachtgever uitgevoerde reparaties en ook niet tot gebreken, die het gevolg zijn van normale slijtage.
4. De wederpartij kan zich alleen op de rechten uit artikel beroepen, indien hij ons:
  - onverwijld schriftelijk van de geconstateerde gebreken op de hoogte stelt,
  - aanmerkelijk maakt dat de gebreken moeten worden toegeschreven aan de minder goede hoedanigheid van de geleverde zaak, dan wel, indien en voor zover het ontwerp van de zaak van ons afkomstig is, het directe gevolg is van een verwijtbare fout onzerzijds,
  - alle medewerking verleent om ons in staat te stellen de gebreken binnen een redelijke termijn weg te nemen.
5. Behalve wanneer de aard van het gebrek meebrengt, dat herstel op de plaats van de opstelling moet worden uitgevoerd, zal de wederpartij elk onderdeel van de zaak dat een gebrek vertoont als hier bedoeld, ter reparatie of vervanging aan ons opsturen. In dat geval worden wij geacht aan de garantieverplichting te hebben voldaan, zodra het gerepareerde onderdeel of een onderdeel ter vervanging door ons ter beschikking is gesteld.
6. De gebrekkige onderdelen, die door ons zijn vervangen op grond van deze garantie, zijn ons eigendom.
7. Het beweerdelijk niet nakomen van onze garantieverplichting ontheft de wederpartij niet van de verplichtingen welke hem uit deze of uit enige andere met ons gesloten overeenkomst mochten voortvloeien.

Artikel XII, Aansprakelijkheid

1. Behalve tot nakoming van onze garantieplicht overeenkomstig het in het vorige artikel bepaalde en behoudens bepalingen van dwingend recht, is elke aansprakelijkheid van ons (aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad daaronder begrepen) uitgesloten, afgezien van opzet of grove schuld onzerzijds en behoudens de aansprakelijkheid, die door ons uitdrukkelijk wordt aanvaard. In alle gevallen, of er nu sprake moet worden geacht van directe schade, letsel of schade of vertragingsschade of schade onder welke benaming dan ook, zal onze schade niet verder reiken dan tot vergoeding van het bedrag dat de wederpartij aan ons verschuldigd is ingevolge de betreffende overeenkomst met de wederpartij.

2. Wij zijn niet aansprakelijk voor opzet en/of grove schuld van niet-leidinggevende ondergeschikten.
3. Wij zijn nimmer aansprakelijk ter zake van mondeling gegeven adviezen, inlichtingen, aanbevelingen, etc.
4. Al onze ondergeschikten kunnen zich tegenover de opdrachtgever, en zonodig ook tegenover derden, op gelijke voet als wij beroepen op de bepalingen in dit artikel.
5. De wederpartij is verantwoordelijk voor het aanbrengen van wettelijk voorgeschreven beveiligingen en voor de gevolgen van het eventueel ontbreken van beveiligingen, alsmede voor het opvolgen van alle geldende wettelijke voorschriften ten aanzien van de zaken.

Artikel XIII, Titel voorbehouden Eigendom, pandrecht en cessie.

1. Al de door ons aan de wederpartij geleverde zaken blijven eigendom van ons zolang wij nog enig bedrag, verband houdende met de geleverde zaken te vorderen hebben. Wij raken ons (voorbehouden) eigendom niet kwijt indien en/of doordat de opdrachtgever de van ons ontvangen zaken ver- of bewerkt. De opdrachtgever gaat bedoelde zaken in dat geval, automatisch, houden voor ons.
2. Het is de wederpartij niet toegestaan de geleverde zaken, zolang geen algehele betaling van het aan ons toekomende heeft plaatsgevonden, te vervreemden, belenen, verpanden, verhuren, uitdelen, of op welke wijze of onder welke titel ook uit zijn bedrijf te brengen, tenzij dit uitdrukkelijk door ons schriftelijk wordt toegestaan.
3. De wederpartij is verplicht alle door ons aan hem verkochte en geleverde zaken in zijn kantoor c.q. zijn bedrijf separaat en duidelijk identificeerbaar op te slaan. Wij zijn te allen tijde bevoegd deze zaken bij de wederpartij weg te (laten) halen, terug te nemen en elders op te slaan indien de wederpartij, niet volledig en/of niet tijdig aan zijn verplichtingen jegens ons heeft voldaan, of indien duidelijk is dat de wederpartij, niet volledig en/of niet tijdig aan zijn verplichtingen jegens ons zal kunnen voldoen. Met name - doch niet uitsluitend - bestaat dit recht indien aan de wederpartij surséance van betaling is verleend, indien diens faillissement is aangevraagd of uitgesproken, of indien de wederpartij enige betalingsregeling met één of meer zijner crediteuren treft of heeft getroffen.
4. De wederpartij dient ons er onmiddellijk van op de hoogte te stellen indien derden rechten pretenderen ten aanzien van door ons aan de wederpartij geleverde zaken, indien wij nog enig bedrag van de wederpartij te vorderen hebben. Wij zijn in dat geval gerechtigd om de desbetreffende zaken bij de wederpartij weg te (laten) halen en terug te nemen en deze elders op te slaan.
5. Ingeval wij de zaken in overeenstemming met dit artikel terug wensen te nemen, zal de wederpartij ons voor dat doel toegang tot zijn kantoor c.q. bedrijf verlenen. De wederpartij is aansprakelijk voor alle kosten die het terugnemen en opslaan van de zaken met zich meebrengt. Wij zijn eerst verplicht de zaken weer uit te leveren nadat wij volledig zijn betaald of ter zake van onze vorderingen adequate zekerheid is gesteld.
6. Vanaf het moment van levering in de zin van artikel VI draagt de wederpartij het risico voor het verloren gaan, beschadigd raken of welke andere waardevermindering van de geleverde zaken.
7. Zolang de eigendom van de afgeleverde zaken niet op de wederpartij is overgegaan mag deze de zaken niet verpanden of aan een derde enig ander recht daarop verlenen behoudens het hiervoor sub 2 bepaalde.
8. Voor zover ons eigendomsvoorbehoud op de geleverde zaken door natrekking, vermenging of zaaksvorming teniet gaat vestigt de wederpartij ten behoeve van ons bij voorbaat een bezitloos pandrecht op de natrekkende, vermengde respectievelijk de gevormde zaak, tot zekerheid van al hetgeen de wederpartij uit welken hoofde dan ook aan ons is verschuldigd en verschuldigd zal worden. Wij zijn te allen tijde gerechtigd en worden hierbij door de wederpartij onherroepelijk gemachtigd om de voor vestiging van dit voorbehouden pandrecht benodigde handelingen te verrichten (waaronder uitdrukkelijk begrepen het vestigen van het pandrecht bij authenticatie of geregistreerde onderhandse akte, en daarbij ook namens de wederpartij op te treden. De wederpartij verplicht zich op ons verzoek om aan deze verpanding voor zoveel nodig onverwijld zijn medewerking te verlenen.
9. De wederpartij verbindt zich om vorderingen die hij jegens zijn opdrachtgevers verkrijgt niet aan derden te cederen of te verpanden zonder onze voorafgaande schriftelijke toestemming. De wederpartij verbindt zich verder de bedoelde vorderingen zodra wij de wens daartoe te kennen geven aan ons te cederen dan wel te verpanden, op de wijze als aangegeven in artikel 3:239 BW, tot meerdere zekerheid van onze vorderingen uit welken hoofde dan ook tegen de wederpartij. De laatste twee volzinnen van lid 8 zijn van toepassing.

Artikel XIV, (Verlengd) Eigendomsvoorbehoud

(Van toepassing in de rechtssystemen waar dit is toegelaten, zoals Duitsland)

1. Wij behouden ons de eigendom voor van de geleverde goederen tot de volledige voldoening van alle ons op basis van de zakelijke relaties toekomende vorderingen, om het even op basis van welke rechtstitel.
2. De cliënt is gerechtigd tot de verwerking van onze producten of de verbinding daarvan met andere producten in het kader van de gewone uitoefening van zijn bedrijf. Met betrekking tot de door de verwerking of verbinding ontstane zaken verkrijgen wij ter verzekering van onze sub 1 genoemde vorderingen de mede-eigendom, zonder dat wij daarvoor een vergoeding verschuldigd

zijn. De omvang van onze mede-eigendom wordt bepaald door de verhouding van de waarde van ons product en die van de door de verwerking of verbinding ontstane zaken.

3. Wij geven aan onze klanten tot nader order toestemming tot de doorverkoop in het kader van de gewone uitoefening van hun bedrijf. Dit recht eindigt in het geval van het staken der betalingen. De klant cedeert aan ons reeds nu voor als dan alle hem uit de doorverkoop toekomende vorderingen en bijkomende rechten. De gecedeerde vorderingen dienen ter verzekering van alle rechten als bedoeld sub 1. De klant is gerechtigd tot de incasso van de gecedeerde vorderingen, zolang wij deze machtiging niet hebben ingetrokken.
4. De machtiging tot incasso eindigt ook zonder uitdrukkelijke intrekkingverklaring, wanneer de klant zijn betalingen staakt. Op ons verzoek dient de klant onverwijld schriftelijk mede te delen, aan wie hij de goederen heeft verkocht en welke vorderingen hem uit deze verkoop toekomen, en voorts dient hij voor ons op zijn kosten notarieel gewaarmerkte akten over de cessie van de vorderingen op te stellen.
5. De klant is niet gerechtigd tot andere beschikkingshandelingen met betrekking tot de onder ons eigendomsvoorbehoud of onder ons mede-eigendom vallende zaken of met betrekking tot de aan ons gecedeerde vorderingen. De klant dient ons onverwijld te informeren over beslagmaatregelen of andere beperkingen van rechten met betrekking tot de ons geheel of ten dele toebehorende zaken.
6. Wij zijn te allen tijde gerechtigd, te verlangen, dat de ons toebehorende zaken aan ons worden overgedragen, wanneer de klant in betalingsverzuim geraakt of wanneer zijn vermogenssituatie substantieel slechter wordt. Indien wij van dit recht gebruik maken, dan is slechts dan sprake van een ontbinding van de overeenkomst, wanneer wij dit uitdrukkelijk verklaren.
7. Indien de waarde van de voor ons bestaande zekerheden het bedrag van onze vorderingen in zijn geheel met meer dan 20 % te boven gaat, zullen wij op verzoek van de klant zekerheden naar onze keuze voor dit hogere bedrag vrijgeven

Artikel XV, Ontbindend beding

(Van toepassing in die rechtssystemen waar dit is toelaten, zoals België)

1. In geval van niet-betaling op de vervalddag, zal de verkoop door ons als nietig kunnen worden beschouwd van rechtswege en zonder aanmaning.
2. De goederen blijven eigendom van de verkoper tot volledige betaling van de overeengekomen prijs.
3. De betaalde voorschotten blijven de verkoper verworven ter vergoeding van mogelijke verliezen bij wederverkoop.

Artikel XVI, Intellectuele eigendomsrechten

1. De door ons vervaardigde of verstrekte tekeningen, berekeningen, beschrijvingen, modellen, gereedschappen en dergelijke blijven ons eigendom, ook al hebben wij daarvoor aan de wederpartij kosten in rekening gebracht.
2. De intellectuele eigendomsrechten op door ons vervaardigde ontwerpen, tekeningen, berekeningen, modellen en dergelijke blijven uitdrukkelijk bij ons berusten.
3. De wederpartij is gehouden tot strikte geheimhouding betreffende alle gegevens, zoals onder meer tekeningen, berekeningen, beschrijvingen, modellen en/of voorwerpen die hem uit hoofde van het contract met ons ter kennis zijn gekomen. Het is de wederpartij niet toegestaan deze gegevens en/of voorwerpen te kopiëren, aan derden te tonen, bekend te maken of te gebruiken op welke wijze dan ook en in de ruimste zin des woord, tenzij wij de wederpartij daartoe uitdrukkelijk schriftelijk toestemming hebben gegeven.
4. De bovengenoemde verplichtingen gelden onverminderd voor personeelsleden/medewerkers van de wederpartij en de door hem ingeschakelde derden. De wederpartij zal deze ter zake instrueren. De wederpartij is aansprakelijk voor het tekortschieten daarin van zijn personeelsleden/medewerkers en de door hem ingeschakelde derden.
5. De opdrachtgever vrijwaart ons voor aanspraken van derden met betrekking tot het gebruik van door de opdrachtgever aangeleverde specificaties, tekeningen, modellen etc. of het gebruik van krachtens de overeenkomst ontwikkelde zaken.

Artikel XVII, Overmacht

1. Ingeval van overmacht zijn wij naar keuze gerechtigd de gesloten overeenkomst te annuleren, dan wel het moment van levering op te schorten tot het moment waarop de overmacht heeft opgehouden te bestaan, zonder dat de wederpartij jegens ons aanspraak heeft op enige vergoeding.
2. Van overmacht aan onze zijde is in ieder geval sprake, indien wij na het sluiten van de overeenkomst verhinderd worden, volledig en/of tijdig aan onze verplichting uit deze overeenkomst, of aan de voorbereiding daarvan, te voldoen, tengevolge van oorlog, oorlogsschade, burgeroorlog, oproer, molest, brand, waterschade, overstroming, werkstaking, bedrijfsbezetting, uitsluiting, in- en uitvoerbelemmeringen, overheidsmaatregelen, defecten aan machinerieën, storingen in de levering van energie, niet tijdige afneming van gekochte zaken, daarvoor benodigde grondstoffen en/of hulpmaterialen, alles zowel in ons bedrijf als bij derden van wie wij de zaak en/of de benodigde materialen en/of grondstoffen geheel of gedeeltelijk moeten betrekken, evenals bij opslag of gedurende het transport, al dan niet in eigen beheer en voorts alle

overige oorzaken, buiten onze schuld of risico ontstaan.

3. Wij zullen zo spoedig mogelijk de wederpartij op de hoogte brengen van het moment van het intreden van overmacht.
4. Wij zijn gerechtigd betaling te verlangen van de kosten, welke zijn gemaakt voor arbeid en leveranties welke door ons zijn verricht voordat de overmacht is ingetreden.

Artikel XVIII, Mededelingen

1. Tenzij anders is bepaald dienen alle mededelingen betreffende de (uitvoering van de) overeenkomst schriftelijk te worden gedaan.
2. Vorderingen tot nakoming en ingebrekestellingen dienen per aangetekend schrijven te worden gedaan, waarbij duidelijk moet worden aangegeven wat wordt verlangd en binnen welke termijn.
3. Het bepaalde in het vorige lid geldt eveneens voor het stellen van enige andere termijn en het doen van een beroep op ontbinding van de overeenkomst. Een beroep op ontbinding dient de gronden daarvoor duidelijk aan te geven.

Artikel XIX, Vrijwaring

1. De opdrachtgever vrijwaart ons, voor zover de wet dit toelaat, ter zake van aansprakelijkheid jegens een of meer derden, welke is ontstaan uit en/of samenhangt met de uitvoering van de overeenkomst, ongeacht of de schade door ons, een hulppersoon, hulpzaken of (af)geleverde zaken is veroorzaakt of toegebracht.
2. Evenzo vrijwaart de opdrachtgever ons, voor zover de wet dit toelaat, ter zake van aansprakelijkheid jegens derden in verband met een gebrek in de door ons (af)geleverde prestatie(s) of zaken.
3. Indien de schade mede het gevolg is van een omstandigheid die de opdrachtgever kan worden toegerekend, is de opdrachtgever steeds verplicht ten minste een evenredig deel van deze schade te vergoeden.
4. De opdrachtgever draagt zorg voor een adequate verzekering ter zake van het uitvoeringsrisico als bedoeld in het eerste lid.
5. De opdrachtgever is op ons eerste verzoek gehouden aan te tonen dat hij aan deze verplichting heeft voldaan.
6. De opdrachtgever is steeds verplicht alles in het werk te stellen de schade te beperken.
7. Al onze ondergeschikten kunnen zich tegenover de opdrachtgever en zonodig ook tegenover derden op gelijke voet als ons beroepen op bovenstaande bepalingen.

Artikel XX, Conversie

1. Indien een bepaling uit deze algemene voorwaarden nietig is of wordt, treedt voor die bepaling automatisch (van rechtswege) in de plaats een geldige bepaling, die zo veel mogelijk beantwoordt aan het doel en de strekking van het nietige beding. Partijen zijn gehouden over de tekst van deze nieuwe bepaling zodanig met elkaar in redelijk overleg te treden.
2. In het vorenstaand geval behouden de overige bepalingen in de algemene voorwaarden zo veel mogelijk onverminderd hun geldigheid.

Artikel XXI, Geschillen

1. De opdrachtgever dient zijn rechten binnen een jaar, nadat deze zijn ontstaan, geldend te maken door het aanvangen van een rechtsgeding, bij gebreke waarvan zijn rechten automatisch vervallen.
2. Het vorenstaande doet niet af aan andere bepalingen uit deze algemene voorwaarden op grond waarvan een of meer rechten van de opdrachtgever reeds eerder zijn vervallen.
3. De overeenkomst met de wederpartij wordt uitsluitend beheerd door het Nederlands recht.
4. Alle geschillen worden uitsluitend beslecht door de Nederlands bevoegde rechter, ook indien de wederpartij in het buitenland is gevestigd en een verdragsregeling een buitenlandse rechter als bevoegd zal aanwijzen. Wij behouden ons het recht voor het geschil met een buitenlandse wederpartij te doen beslissen voor een buitenlandse bevoegde rechter. Indien dit geschil behoort tot de absolute competentie van de Rechtbank, is de Rechtbank te Arnhem bevoegd.